

#EK PREDSTAVIO ZAKONODAVNI PAKET ZA SMANJENJE EMISIJA ZA 55 POSTO - EUROPSKO GOSPODARSTVO MIJENJA SE IZ TEMELJA#

Europska komisija je u srijedu predstavila golemi paket zakonodavnih prijedloga koji bi trebali osigurati smanjenje emisije stakleničkih plinova za 55 posto do 2030. godine.

Zakonodavni paket pod nazivom "Fit for 55", ključni je element Europskog zelenog plana, koji predviđa da EU do 2050. postane klimatski neutralan. Da bi se taj cilj mogao ostvariti, procjenjuje se da će do 2030. godine treba smanjiti emisiju stakleničkih plinova za najmanje 55 posto u odnosu na 1990. godinu.

Riječ je o **najambicioznijoj strategiji za zaštitu klime u svijetu, koja bi trebala iz temelja promijeniti europsko gospodarstvo i svakodnevni život ljudi od načina kako će grijati i hladiti svoje kuće i stanove do toga kako će se voziti i putovati.**

Paket sadrži **13 zakonskih prijedloga**, od kojih su neki potpuno novi, a neki su revizija postojećih zakona.

Oni obuhvaćaju: trgovanje emisijama u novim sektorima i stroži EU-ov sustav trgovanja emisijama, povećanje uporabe energije iz obnovljivih izvora, poboljšanje energetske učinkovitosti, brže uvođenje prijevoznih sredstava s niskim emisijama te potrebne infrastrukture i goriva, usklađivanje porezne politike s ciljevima europskog zelenog plana, sprečavanje istjecanja ugljika te alate za očuvanje i rast prirodnih ponora ugljika.

PROŠIRENJE ETS-A

Jedan od ključnih prijedloga je revizija i proširenje sustava EU za trgovanje emisijama (ETS). Taj sustav, uveden 2005. jedna je od ključnih politika EU-a za ublažavanje klimatskih promjena i prvo tržište ugljika u svijetu. U okviru sustava EU ETS poduzeća moraju nabaviti emisijske jedinice za pokriće svojih emisija ugljika. Osnovni je način nabave kupovanje na dražbama, no emisijske jedinice dodjeljuju se i besplatno. Oni koji ne iskoriste svoju kvotu emisije mogu je prodati na tržištu onima koji više zagađuju.

Komisija sada predlaže da se gornje granice svih emisija dodatno smanje, a godišnja stopa smanjenja emisija još poveća. Predlaže i postupno ukidanje besplatnih emisijskih jedinica u zračnom prometu. Komisija predlaže da se taj sustav proširi i na cestovni promet i grijanje i hlađenje zgrada.

Za to je predviđena posebna shema trgovine - proizvođači goriva za grijanje u kućanstvima i goriva u transportu morat će kupiti dozvole za emisije preko kojih će prodavati svoje proizvode.

Budući da ambiciozni paket, posebno uključivanje sektora cestovnog prijevoza i grijanja i hlađenja zgrada, koji zajedno čine 50 posto emisija stakleničkih plinova i 30 posto obiteljskog proračuna, izaziva zabrinutost da će to negativno utjecati na kućanstva s niskim prihodima, predviđen je novi socijalni klimatski fond.

Države članice trebale bi sve prihode od trgovanja emisijama potrošiti na projekte povezane s

klimom i energijom, a određen dio prihoda od novog sustava za cestovni promet i zgrade trebao bi se namijeniti ublažavanju mogućeg socijalnog učinka na ugrožena kućanstva, mikropoduzeća i sudionike u prometu.

AUTOMOBILI S NULTOM EMISIJOM UGLJIKOVA DIOKSIDA

Komisija tako predlaže da do 2030. godine svi automobili moraju prosječno smanjiti emisiju ugljikova dioksida za 55 posto, a 100 posto do 2035. godine u odnosu na 2021. godinu. To znači da će svi novoregistrirani automobili od 2035. morati imati nultu stopu emisije ugljikova dioksida, a jedino električna vozila udovoljavaju tom zahtjevu. Diljem EU-a do tada treba osigurati da na glavnim auto-cestama na svakih 60 kilometara bude punionica za električne automobile, a svakih 150 kilometara punionice vodikom.

POVEĆANJE OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE NA 40 POSTO

Udio energije za krajnju potrošnju iz obnovljivih energija morat će biti najmanje 40 posto do 2030. godine. Sadašnji cilj je povećati na udio obnovljivih izvora na 32 posto do 2030.

PROŠIRENJE PONORA UGLJIKA

Sustav koji apsorbira više ugljika nego što ga emitira naziva se ponor ugljika. Glavni prirodni ponori su tlo, šume i oceani.

Komisija predlaže uredbu o korištenju zemljišta, šumarstvu i poljoprivredi prema kojoj bi se propisao opći cilj EU-a o uklanjanju 320 milijuna tona emisija ugljikova dioksida godišnje do 2030. godine putem prirodnih ponora.

Postojat će i nacionalni ciljevi kako bi se države članice brinule za svoje ponore ugljika te ih proširile. EU bi do 2035. trebao nastojati postići klimatsku neutralnost u korištenju zemljišta, šumarstvu i poljoprivredi. Strategija za šume predviđa sadnju tri milijarde stabala u Europi do 2030. godina.

JAČANJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI

Komisija predlaže direktivu o energetske učinkovitosti kojom će se utvrditi ambiciozniji obvezujući godišnji cilj smanjenja uporabe energije na razini EU-a kako bi se smanjila ukupna potrošnja energije, emisije i energetska siromaštvo.

Direktiva će sadržavati i smjernice za nacionalne doprinose, a obveze uštede energije za države članice praktički će se udvostručiti. Radi poticanja vala obnove, otvaranja novih radnih mjesta te smanjenja potrošnje i troškova za porezne obveznike obnavljat će se 3 posto zgrada u javnom sektoru godišnje.

USKLAĐIVANJE OPOREZIVANJA ENERGIJE

Revidiranom direktivom o oporezivanju energije predlaže se usklađivanje oporezivanja energenata s energetske i klimatske politikom EU-a, odnosno promicanje čistih tehnologija

te uklanjanje zastarjelih izuzeća i smanjenih poreznih stopa, koje trenutačno potiču uporaba fosilnih goriva. Novim se pravilima nastoje smanjiti štetni učinci porezne konkurencije u području energije i tako državama članicama osigurati prihodi od zelenih poreza, koji manje ograničavaju rast od poreza na rad.

MEHANIZAM ZA GRANIČNU PRILAGODBU EMISIJA UGLJIKA

Na temelju novoga mehanizma za prilagodbu, zagađivači će plaćati naknadu na ugljik pri uvozu u Europsku uniju. Taj mehanizam trebao bi pomoći u sprječavanju tzv. "curenja" ugljika, odvrćajući preusmjeravanje proizvodnje u zemlje s manje strogim pravilima o emisijama stakleničkih plinova.

Na taj način smanjenje emisija u Europi pridonijelo bi smanjenju emisija u svijetu, a industrije s velikim emisijama neće se preseliti izvan Europe, nego će taj korak potaknuti industriju izvan EU-a i međunarodne partnere EU-a da pođu istim putem.

SOCIJALNO PRAVEDNA TRANZICIJA

Budući da će, kratkoročno gledajući, doći do dodatnog opterećenja zaugrožena kućanstva, iako su, srednjoročno i dugoročno, troškovi tranzicije manji od koristi, Komisija predlaže uspostavu novog socijalnog fonda za klimu, kojim će države članice pomagati građanima da financiraju ulaganja u energetska učinkovitost, nove sustave grijanja i hlađenja te čišću mobilnost.

Financirao bi se iz proračuna EU-a, s proračunom u iznosu od 25 posto od očekivanih prihoda od trgovanja emisijama za zgrade i goriva za cestovni promet. Iz njega će se državama članicama osigurati 72,2 milijarde eura za razdoblje 2025. – 2032. nakon ciljane izmjene višegodišnjeg financijskog okvira.

Klub HDZ/EPP poziva na pravednu i promišljenu zelenu tranziciju

HDZ-ovi eurozastupnici pozvali su u srijedu na pravednu i promišljenu zelenu tranziciju "uz vođenje računa o posljedicama na obitelji s niskim i srednjim prihodima, osobito u ruralnim područjima", nakon što je Europska komisija predstavila ključni element Zelenog plana - zakonodavni paket "Fit for 55".

Nakon usvajanja Europskog propisa o klimi koji postavlja iznimno visoki cilj smanjenja emisije stakleničkih plinova do 2030. za barem 55 posto u odnosu na razine iz 1990., Europska komisija je u srijedu predstavila široki paket zakonodavnih prijedloga u području klime, prometa i energetike kojima to želi ostvariti.

"Postizanje ciljeva Zelenog plana bit će iznimno teško i podrazumijeva dubinsku transformaciju europskog gospodarstva i društva. Provedba najambicioznije zamišljenog klimatskog zakonodavstva na svijetu oblikovat će živote svih Europljana, utječući, među ostalim, na aute koje vozimo, zgrade u kojim živimo, cijenu i način grijanja ili putovanja avionom", istaknuli su u zajedničkom priopćenju HDZ-ovi eurozastupnici Željana Zovko, Sunčana Glavak, Tomislav Sokol i Karlo Ressler.

Zeleni plan: kako ćemo grijati i hladiti kuće, voziti se i putovati

Kategorija: GOSPODARSTVOAžurirano: Srijeda, 14 Srpanj 2021 17:35

Objavljeno: Srijeda, 14 Srpanj 2021 17:31

"Transformacija, o čijim konkretnim mjerama sada počinju pregovori, ne smije biti ishitrena već pravedna i promišljena, uz vođenje računa o njezinim posljedicama na obitelji s niskim i srednjim prihodima, osobito u ruralnim područjima", pozvali su iz Kluba HDZ/EPP.

Ističu da je Hrvatskoj važna zaštita okoliša i postizanje klimatske neutralnosti, ali uz "minimiziranje nepravednog opterećenja za građane i gospodarstvo".

"Trošak zelene tranzicije se nikako ne smije prelomiti preko leđa obitelji s niskim i srednjim prihodima, vlasnika automobila, poljoprivrednika ili preko slabije razvijenih država članica", upozorili su HDZ-ovi eurozastupnici.

Zakonodavni paket "Fit for 55", ključni je element Europskog zelenog plana i sadrži 13 zakonskih prijedloga, od kojih su neki potpuno novi, a neki su revizija postojećih zakona.

Oni obuhvaćaju: trgovanje emisijama u novim sektorima i stroži EU-ov sustav trgovanja emisijama, povećanje uporabe energije iz obnovljivih izvora, poboljšanje energetske učinkovitosti, brže uvođenje prijevoznih sredstava s niskim emisijama te potrebne infrastrukture i goriva, usklađivanje porezne politike s ciljevima Europskog zelenog plana, sprečavanje istjecanja ugljika te alate za očuvanje i rast prirodnih ponora ugljika.

(Hina)

